

Dosarul nr. 2ra-666/21

Prima instanță - (Judecătoria Bălți, sediul central) jud: A. Roșca

Instanța de apel - (Curtea de Apel Bălți) jud: S. Procopciuc, E. Grumeza, N. Chircu

ÎNCHEIERE

21 aprilie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Mariana Pitic
Dumitru Mardari

examinând admisibilitatea recursului declarat de avocatul Angela Procopciuc în numele și interesele lui Andrei Guza și de avocatul Ion Procopciuc în numele și interesele lui Iurie Guza,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată înaintată de Anastasia Guza (succesori în drepturi și obligații civile Iurie Guza și Andrei Guza) împotriva lui Nicolae Guza și Vera Jigău cu privire la revocarea donației pentru ingratitudine, anularea înregistrării dreptului de proprietate, restituirea bunului, evacuare, încasarea sumelor pentru ajutor social și pensie, încasarea pensiei de întreținere și compensarea cheltuielilor suplimentare,

împotriva deciziei din 12 noiembrie 2020 a Curții de Apel Bălți,

c o n s t a t ă:

La 16 ianuarie 2018, Anastasia Guza, fiind reprezentată de avocatul Angela Procopciuc, a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Nicolae Guza și Vera Jigău, intervenienți accesorii Iurie Guza și Andrei Guza, prin care a solicitat: revocarea contractului de donație nr. 11994 din 30 septembrie 2011, autentificat la biroul notarului Corina Pădurari; anularea înregistrării cadastrale a dreptului de proprietate din 30 septembrie 2011 după Nicolae Guza și Vera Jigău; obligarea părților de a restitui bunul donat în posesia și proprietatea reclamantei; evacuarea părților din bunul imobil cu toate bunurile și membrii familiei sale; încasarea sumelor de pensie și ajutoare materiale sociale, achitate pe numele reclamantei Anastasia Guza de către CTAS Bălți și Primăria mun. Bălți în perioada anilor 2016-2017, în sumă de 92 032 de lei, din contul lui Nicolae Guza; încasarea de la Nicolae Guza în beneficiul Anastasiei Guza a pensiei de întreținere în sumă bănească fixă în mărime de 1 000 lei lunar și a cheltuielilor suplimentare generate de gravitatea bolii în mărime de 1 000 lei; compensarea cheltuielilor de judecată și a cheltuielilor suplimentare.

În motivarea acțiunii s-a indicat că la 22 septembrie 2004 Anastasia Guza a devenit proprietara a 1/7 parte din apartamentul nr. 57 cu suprafața de 62,1 m.p.

situat pe str. Tudor Vladimirescu, 6, mun. Bălți, ca urmare a decesului soțului ei, Vasile Guza, decedat la 7 noiembrie 2003, iar 1/7 parte din același bun imobil îi aparține dânzei în baza certificatului de apreciere pe cote-părți din proprietatea comună în devălmășie din 22 septembrie 2004.

La 30 septembrie 2011 a încheiat contractul de donație nr. 11994 autentificat la biroul notarului Corina Pădurari, conform căruia a donat feciorului Nicolae Guza 1/7 cot-parte și nurorii sale Vera Jigău 1/7 cotă-parte din imobil.

Necătînd la faptul înstrăinării cotei-părți din imobilul litigios, ea continua să locuiască în această locuință.

La 5 octombrie 2015 a întocmit o procură pe numele lui Nicolae Guza, autentificată de notarul Ana Robu, prin care l-a împuternicit să ridice sursele bănești - pensia, indemnizațiile și alte plăți care i se cuveneau ei și care urmau a-i fi transmise dânzei pentru folosire personală.

Din 2016 Nicolae Guza nu o mai îngrijea, dânsa des se îmbolnăvea și avea nevoie de medicamente, nici nu-i transmitea banii ce îi primea în baza procurii, folosindu-se de încrederea ei, cheltuia banii pentru necesitățile personale.

În legătură cu acest fapt l-a rugat pe feciorul său Iurie Guza, care locuiește în Germania să-i acorde ajutor material și tratament medical în legătură cu boala.

La 20 septembrie 2016 dânsa a părăsit țara, plecând temporar cu traiul la feciorul său Iurie Guza, care a format tutela asupra ei, îngrijind-o și asigurând-o atât material cât și medical.

În perioada lunilor noiembrie-decembrie 2017, fiind însoțită de feciorul său au sosit în Republica Moldova pentru a soluționa unele întrebări personale, inclusiv pentru a ridica de la feciorul său sursele financiare, calculate de către organele sociale și administrația publică locală.

Solicitând de la feciorul său Nicolae Guza restituirea banilor, acesta a refuzat, menționând că i-a cheltuit, precum și nici nu a dorit să se întâlnească cu ea, să o primească în locuința donată, refuzând să participe la cheltuielile de întreținere.

Prin intermediul avocatului și tutorelui său au inițiat procedura amiabilă de împăcare pentru restituirea banilor primiți în baza procurii eliberate în mod benevol, însă, de fiecare dată pârâtul anunța telefonic că este ocupat. Fapt, pentru care la 14 decembrie 2017 dânsa a anulat procura pe numele lui Nicolae Guza și a întocmit o nouă procură pe numele lui Iurie Guza.

În legătură cu atitudinea necorespunzătoare și neconștiincioasă față de donatar precum și comiterea de infracțiuni (faptă ilicită) în adresa ei (însușirea banilor prin abuz de încredere), fapt pentru care ea a făcut o sesizare în ordinea art. 274 CPP la Procuratura mun. Bălți pentru pornirea urmăririi penale în privința lui Nicolae Guza, apar temeieri de revocare a contractului de donație pentru ingratitude din 2 motive: - pârâtii nu-i asigură întreținerea datorată, cu toate că este pensionară și prizoniera taberelor ghetto de război, nu are loc de trai (imobile), are nevoie de îngrijire terță, medicamente; pârâtii se fac vinovați de o faptă ilicită față de donator, și anume că i-au însușit mijloacele bănești din pensie și alte alocații.

La 15 decembrie 2017 a adresat o sesizare la Procuratura mun. Bălți în ordinea art. 274 CP pentru pornirea urmăririi penale pe faptul însușirii bunurilor prin abuz de încredere, la care răspuns nu este.

Conform informației parvenite de la instituțiile bancare și administrația publică locală dânsa a beneficiat de pensii și ajutoare materiale în perioada anilor 2016-2017 în mărime de 92 032 de lei, care urmează a fi încasați din contul lui Nicolae Guza.

În drept, acțiunea s-a întemeiat în baza prevederilor art. 80 și 81 din Codul familiei și art. 835 din Codul civil în redacția Legii în vigoare până la modificările din 1 martie 2019.

Prin hotărârea din 26 aprilie 2019 a Judecătoriei Bălți, sediul central, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată.

S-a revocat contractul de donație nr. 11994 din 30 septembrie 2011, încheiat de Anastasia Guza cu Vera Jigău și Nicolae Guza.

S-a anulat dreptul de proprietate al Verei Jigău și Nicolae Guza asupra bunului imobil nr. cadastral XXXXX din mun. Bălți, str. Tudor Vladimirescu, 6, ap.57.

S-a obligat Vera Jigău și Nicolae Guza să restituie Anastasiei Guza bunul donat apartamentul nr. 57 din mun. Bălți, str. Tudor Vladimirescu, 6, nr. cadastral XXXXX.

S-a evacuat Vera Jigău și Nicolae Guza cu toate bunurile și membrii familiei sale din apartamentul nr. 57 din mun. Bălți, str. Tudor Vladimirescu, 6, nr. cadastral XXXXX.

În rest, acțiunea s-a respins ca neîntemeiată.

La 26 aprilie 2019, Anastasia Guza și Iurie Guza, reprezentați de avocații Angela Procopciuc și Ion Procopciuc au depus cerere de apel preliminar împotriva hotărârii din 26 aprilie 2019 a Judecătoriei Bălți, sediul central, solicitând casarea parțială a hotărârii în partea pretențiilor respinse.

La 24 mai 2019, Vera Jigău și Nicolae Guza au depus cerere de apel preliminar împotriva hotărârii din 26 aprilie 2019 a Judecătoriei Bălți, sediul central, solicitând casarea parțială a hotărârii în partea pretențiilor admise.

Prin încheierea din 2 august 2019 a Curții de Apel Bălți, s-a restituit apelul declarat de Iurie Guza.

La 8 octombrie 2019, Iurie Guza și Andrei Guza, reprezentați de avocatul Ion Procopciuc, au depus cerere de alăturare la apelul declarat de Anastasia Guza.

Prin încheierea din 22 septembrie 2020 a Curții de Apel Bălți, s-a înlocuit partea ieșită din proces, apelanta Anastasia Guza, cu succesorii săi în drepturi și obligații civile Iurie Guza și Andrei Guza.

Prin decizia din 12 noiembrie 2020 a Curții de Apel Bălți, s-au admis apelurile declarate de Iurie Guza și Andrei Guza (succesori în drepturi și obligații civile ai Anastasiei Guza), Nicolae Guza și Vera Jigău.

S-a casat integral hotărârea din 26 aprilie 2019 a Judecătoriei Bălți, sediul central și s-a emis o hotărâre nouă, după cum urmează.

S-a respins acțiunea lui Iurie Guza și Andrei Guza (succesori în drepturi și obligații civile ai Anastasiei Guza) împotriva lui Nicolae Guza și Vera Jigău.

S-a încetat procesul civil, în latura pretenției privind încasarea pensiei de întreținere și a cheltuielilor suplimentare de întreținere în favoarea Anastasiei Guza.

În motivarea soluției, instanța de apel a conchis că, la caz careva circumstanțe care ar demonstra o ingraturitudine gravă din partea donatarilor față de donator prin comiterea unei fapte ilicite, nu s-au stabilit, cerința dată fiind neîntemeiată.

Iar, în mod subsecvent, dat fiind că contractul de donație și-a menținut efectele, sunt neîntemeiate și cerințele de restituire a bunului, evacuare și anularea înregistrării dreptului de proprietate al donatarilor.

Referitor la capătul de cerere privind încasarea sumei de 92 032 de lei, Colegiul instanței de apel a considerat că și aceasta este neîntemeiată și pasibilă de a fi respinsă motivând că, potrivit recipisei din 27 noiembrie 2017 Iurie Guza a primit de la Nicolae Guza 15 300 lei și cardul bancar, cu mențiunea că pretenții materiale față de ultimul nu mai are. Fapt ce confirmă transmiterea tuturor mijloacelor bănești primite de ultimul în numele mamei sale și lipsa pretențiilor materiale ale ultimei. Deci, Nicolae Guza în realitate a transmis banii primiți, în baza procurii, Anastasiei Guza, neputând fi obligat la restituirea dublă a acestora, doar din motiv formal că lipsește recipisă pentru fiecare sumă în parte, cum declarativ invocă reclamantul.

La 22 februarie 2021, avocatul Angela Procopciuc acționând în numele și interesele lui Andrei Guza și avocatul acționând Ion Procopciuc în numele și interesele lui Iurie Guza, au declarat recurs împotriva deciziei din 12 noiembrie 2020 a Curții de Apel Bălți, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei și pronunțarea unei decizii prin care cauza să fie restituită la rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

În motivarea recursului, reprezentanții recurenților au invocat că decizia instanței de apel este ilegală și pasibilă de casare în temeiul prevederilor art. 432 alin. (1) lit. a) și c) și alin. (4) din Codul de procedură civilă.

La 16 aprilie 2021, Guza Nicolae și Jigău Vera au depus referință la recursul declarat de Andrei Guza și Iurie Guza, prin care au solicitat să fie respins cu menținerea deciziei instanței de apel.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Colegiul reține că decizia integrală a instanței de apel a fost comunicată recurenților și reprezentanților acestora, inclusiv prin intermediul poștei electronice, la 14 ianuarie 2021, iar cererea de recurs a fost depusă la 22 februarie 2021, în termen de 2 luni de la data comunicării deciziei integrale.

În conformitate cu art. din 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Curtea Supremă de Justiție a comunicat intimaților cererea de recurs la 22 martie 2021, informându-i despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței la recurs. Însă până la data examinării admisibilității cererii de recurs, intimații nu au depus referință, prin care să-și exprime poziția.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Astfel, instanța de recurs reține că examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute la art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării cauzei, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Colegiul reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanța de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural, și anume, dacă se invocă că instanța judecătorească a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Codul de procedură civilă, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanța de judecată nu este absolut. Există limitări implicit admise [cauza Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 CEDO procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (a se vedea Botten împotriva Norvegiei, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de

fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (Helmers împotriva Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse, Colegiul consideră că recursul declarat de avocatul Angela Procopciuc în numele și interesele lui Andrei Guza și de avocatul Ion Procopciuc în numele și interesele lui Iurie Guza nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se declară inadmisibil recursul înaintat de avocatul Angela Procopciuc în numele și interesele lui Andrei Guza și de avocatul Ion Procopciuc în numele și interesele lui Iurie Guza.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Mariana Pitic

Dumitru Mardari